

የታሪክ፣ ተጠያቂዎች፣ አንሁን፤ የምግብ፣ ዋስትና፣ አለም፣ አቀፍ፣ ስብሰባ፣ ጠቃሚነቱ፣ ለኢትዮጵያዊያን፣ ነውን?

ክፍል፡ አራት

አክሎማ፡ ቢራራ (ዶር)

ዛሬ፡ ሃገራችን፡ ኢትዮጵያ፤ የምትታወቅበት፡ አበይት፡ መለኪያ፡ የነጻነት፡ መዲና፤ የመላው፡ ጥቁር፡ ህዝቦች፡ የነጻነት፡ መኩሪያ፤ የአፍሪካ፡ አንድነት፡ ማህበር፡ ዋና፡ መናገሻ፤ የክርስቲያንና፡ የእስልምና፡ ተከታዮች፡ በሰላም፡ መኖሪያ፡ ሳይሆን፡ ህወሓት፡ ሆነ፡ ብሎ፡ በዘር፡ የከፋፈላት፤ የህግ፡ የበላይነት፡ የሌለባት፤ ከአስር፡ እስከ፡ አስራ-ሶስት፡ ሚሊዮን፡ የሚሆኑ፡ ኢትዮጵያዊያን፡ በለጋስ፡ ሃብታም አገሮች፡ የሚመጡበት፡ መሆኗ፤ ለም፡ መሬቷና፡ ወንዞቿ፡ በልማት፡ ስም፡ በሳንቲም፡ የሚሸጡበት፤ እስከ፡ ዘጠና-ዘጠኝ፡ አመታት፤ ለውጭ፡ መንግስታትና፡ ሃብታሞች፤ ለተወሰኑ፡ ታማኝ፡ የሆኑ፡ የትግራይ፡ ተወላጆች፤ የሚቸረቸሩበት፡ አገር፡ መሆኗ፡ ነው። ህወሓትና፡ ደጋፊዎቹ፡ ይህን፡ ሃቅ፡ ይከዳሉ። እንዲያውም፡ የገጠር፡ እኮኖሚው፡ አስደናቂ፡ መዋቅራዊ፡ ለውጥ፡ አሳይቷል፤ የገጠር፡ ሚሊዮኖች፡ ተፈጥረዋል፡ ይላሉ። እነሱ፡ በሚሉትና፡ በአብዛኛው፡ ህዝብ፡ ያለው፡ አመለካከት፡ ሊገናኝ፡ አልቻለም። የህወሓት፡ ባለስልጣኖች፤ “በሬ፡ ወለደ፡ ብሎው፡” እኛን፡ ብቻ፡ ሳይሆን፡ አለምን፡ ለማሳመን፡ ይሞክራሉ። ለታዘቢዎች፡ አስደናቂ፡ የሆነው፡ ህወሓት፡ አመኔታ፡ የሌላቸውን፡ ማስረጃዎች፡ እንደ፡ እውነት፡ ማቅረብ፡ ሳይሆን፡ ሌሎቻን፡ ማመናትን፡ ነው። ለምሳሌ፡ እድገቱ፡ ፍትሃዊ፡ ነው። ሲሉን፤ ዲሞክራሲ፡ አለ፡ ሲሉን፤ እርሃቭ፡ የለም፡ ሲሉን፡ ያለ፡ ጥያቄ፡ እንቀበላለን። ድሃው፡ ህዝብ፡ የሚያየውን፡ እኛ፡ አናይም። ድህነት፡ እየጠፋ፡ ነው። ሲሉን፡ እንቀበላለን። ድህነት፡ ከጠፋ፡ ለምን፡ እንሰደዳለን? ብለን፡ አንጠይቅም። አገራችን፡ ከምርጫ፡ ዘጠና፡ ሰባት፡ በኋላ፡ አስራ፡ አንድ፡ በመቶ፡ አድጋለች፡ ከተባለ፡ ይህ፡ እድገት፡ የአብዛኛውን፡ ህዝብ፡ ኑሮ፡ እንዴት፡ አለመውጣት፡ ብለን፡ ስንጠይቅ፡ ህወሓትና፡ ደጋፊዎቹ፡ ለውጥታል፡ ይላሉ። እኛም፡ ይህ፡ እውነት፡ እንደሆነ፡ የብልጭልጭ፡ እድገቱን (ቪላ፤ ህንጻ፤ መንገድ፡ ወዘተ፡ መሰራቱን) እንደ፡ ፍትሃዊ፡ ልማት፡ ማየታችን፡ ቀጥሏል። ለዚህ፡ ነው፤ ዛሬ፡ በኢትዮጵያ፡ ውሽቱንና፡ እውነቱን፡ ለመለየት፡ አይቻልም፡ ለማለት፡ የሚያስደፍረው።

እድገቱ፡ ማንን፡ ጠቀመ? ማን፡ ሃብት፡ እያካበተ፡ ነው?

የእድገቱ፡ ውጤት፡ ለማን፡ ጠቃሚ፤ ለማን፡ ጎጂ፤ መሆኑን፡ ለማየት፡ የተራውን፡ ህዝብ፡ ኑሮ፡ ማየቱ፡ ብቻ፡ ይበቃል። የዋጋ፡ ግፍሽት፡ ጥሩ፡ ኑሮ፡ ይኖሩ፡ የነበሩትን፤ ወደ፡ ድህነት፡ እየመራ፡ ነው። ሌላው፡ የዛሬይቱ፡ ኢትዮጵያ፡ መገለጫ፡ ፍትህ፤ ነጻነት፤ የህግ፡ የበላይነት፤ የህዝብ፡ ድምጽና፡ ተሳትፎ፡ የሌለባት፤ በአንድ፡ ጠባብና፡ ትምክህተኛ፡ የንዲት፡ ብሄርተኛ፡ የበላይነት፡ የሚመራ፡ ፓርቲ፡ የሚገዛት፤ ለሃያ፡ አንድ፡ አመታት፡ ጠቅላይ፡ ሚኒስትሯ፡ መለስ፡ ዜናዊ፡ የተባሉ፡ አምባ፡ ገነን፡ እንደ፡ ቤታቸው፡ የሚያዘቡት፡ አገር፡ መሆኗ፡ ነው። የችግሩ፡ እምብርት፡ ይህ፡ ነው። መለስ፤ ይህንም፡ እንደ፡ ሌላ፡ ይነግሩናል። የሚቀበሉት፤ ኢትዮጵያ፡ እድገት፡ እየታየ፡ ድህነት፡ የሚሰፋባት፤ የእርሻ፡ እድገት፡ አለ፡ እየተባለ፤ እርሃቭ፡ በጥልቀት፡ የሚታይባት፡ አገር፡ መሆኗን፡ ነው። ሌላም፡ የማይቀበሉት፡ አበይት፡ ጉዳይ፡ አለ። የህወሓት፡ መንግስት፡ በተከታታይ፡ ምርጫን፡ በግድም፡ ሆነ፡ በውድ፡ አሸንፋለሁ፡ ብሎ፡ ሲነሳ፡ በኢኮኖሚው፡ በኩል፡ ውጤት፡ ማሳየት፡ እንዳለበት፡ የተገነዘበው፡ ከምርጫ፡ ዘጠና፡ ሰባት፡ በኋላ፡ መሆኑን፡ የሚያሳዩ፡ ማስረጃዎች፡ አንዳፈር፡ ናቸው። ከዚያ፡ በፊት፡ በመዋለ፡ ንዋይ፡ መልክ፡ በብዙ፡ ቢሊዮን፡ ብር፡ የፈሰሰው፡ ክልል፡ አንድ፤ ትግራይ፡ ነበር። ይህ፡ የማያዋጣ፡ መሆኑን፡ የተረዳው፡ አመራር፡ መሰረተ፡ ልማት፡ ያስፋፋው፡ ከምርጫ፡ ዘጠና፡ ሰባት፡ በኋላ፡ ነው። የዚህን፡ አዲስ፡ አቅጣጫ፡ ጥቅም፡ ቢያንስ፡ ከሁለት፡ ጎኖች፡ እንየው። አንዱ፡ ስልጣንን፡ ለማቆየት። ሌላው፡ ሃብትን፡ አገር፡ አቀፍ፡ በሆነ፡ መንገድ፡ ለገዢ፡ ፓርቲና፡ ለደጋፊዎች፡ ለማስፋፋት፡ ነው። ይህ፡ ደግሞ፡ ለይስሙላም፡ ቢሆን፡ ሌሎችን፡ ማቀፍ፡ ነበረበት። ከታቀፉት፡ መካከል፡ በግልጽ፡ የሚታየው፡ የውጭ፡ ባለ፡ ሃብቶችና፡ ምርጥ፤ ታማኝ፤ የትግራይ፡ አዲስ፡ ሃብታሞች፡ አገር፡ አቀፍ፡ ሚና፡ ማግኘታቸው፤ ከመንግስት፡ ጥበቃ፡ መጎናጸፋቸው፡ ነው። የጥቅም፡ ስንሰለት፡ እየጠነከረ፡ የሄደው፡ ለዚህ፡ ነው። ይህ፡ ስንሰለት፤ ህወሓት፡ በሚፈልገው፡ ደርጃ፡ የሚያስተጋቡ፡ ተጠቃሚዎችን፡ አስፍፍቷል። ይህ፡ የመሰረተ፡ ልማት፡ መስፋፋት፡ ግን፡ መዋቅራዊ፡ ለውጥ፡ አላመጣም። ግብርናን፡ እንይ።

የእርሻ፡ እድገት፡ አስደናቂ፡ ነው። በሚባልበት፡ ኢትዮጵያ፤ ባለፈው፡ አመት፡ ህወሓት፤ ስምንት፡ ሚሊዮን፡ ቶን፡ እህል፡ ሸምቷል። ህወሓትና፡ ደጋፊዎች፡ ይህን፡ የሽመታ፡ ጥገኝነት፤ ይከዳሉ፤ ወይንም፡ መገለጫ፡ ይሰጡበታል። የሚሉት፤ የኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ እድገትንና፡ ዲሞክራሲን፡ ከተጎናጸፈ፡ ቆይቷል፡ ነው። ቢያንስ፤ እየተጎናጸፈ፡ ነው። አቅርቦት፡ ከፍላጎት፡ (supply and demand) ጋር፡ የማይስማሙት፡ ህዝብ፡ እየጨመረ፤ ፍሎጎት፡ እያደገ፡ ስለሄደ፡ ነው። ይላሉ። መለስ፡ ከፍተኛና፡ የዋጋ፡ ግፍሽትን፡ የእድገት፡ ምልክት፡ ነው። ይላሉ። በእድግትና፡ የውጭ፡ እርዳታ፡ ሲታይ፤ ኢትዮጵያ፡ በአመት፡ አራት፡ ቢሊዮን፡ ዶላር፡ ታገኛለች። ስለሆነም፤ በመሰረተ፡ ልማትና፡ በፍጆት፡ ላይ፡ የፈሰሰው፡ መዋለ፡ ንዋይ፡ የተመሰረተ፡ እድገት፡ መኖሩ፡ አያስደንቅም፤ ባይኖር፡ ያስደንቅ፡ ነበር። ቁም፡ ነገሩ፤ የእድገቱ፡ ውጤት፡ የሚያሳየው፡ ፍትሃዊ፤ ተሳትፏዊ፡ አለምሆኑን፡ ነው። የቁጥጥር፡ ፖለቲካው፡ የቁጥጥር፡ ኢኮኖሚን፡ ወልዷል፡ ለማለት፡ ይቻላል። የተወለደው፡ የምጣኔ፡ ሃብት፡ የሚያደላው፡ ለፈጠረው፡ ህወሓትና፡ ለደጋፊዎቹ፡ ስለሆነ፡ ፍትሃዊ፡ ለመሆን፡ አይቻልም። አብዛኛው፡ የእርዳታ፡ ገንዘብ፡ ይሰረቃል፤ ከሃገር፡ ህገወጥ፡ በሆነ፡ መንገድ፡ ይወጣል። **Global Financial Integrity** እንዳሳየው፡ በ2000-2008፡ ብቻ፡ 12 ቢሊዮን፡ ዶላር፡ ተሰርቷል። ቢያንስ፡ በአመት፡ ሶስት፡ ቢሊዮን፡ ዶላር፡ ከአገር፡ ይውጣል። በንጥር፡ (Net inflow) ሲታይ፤ እርዳታውና፡ ወደ፡ ውጭ፡ የሚላከው፡ የእቃ፡ ገቢ፡ በሙሉ፡

ይሰረቃል፡ ማለት፡ ነው። ስርቆቱና፡ ሙስናው፡ ቢኖር፡ ባይኖር፤ እርዳታ፡ ያለ፡ ህዝብ፡ ተሳትፎ፤ ያለ፡ ቁጥጥር፤ ያለ፡ ሕግ፡ አገርን፡ ለማልማት፡ አይችልም። ቢችል፡ ኖሮ፤ የአለም፡ ለጋሽ፡ አገሮች፡ መለማመጃ፡ የሆነች፡ ኢትዮጵያ፡ አሁን፡ እንደ፡ ምስራቅ፡ ኤዥያ፡ ድንቅ፡ አገሮች፡ መሆን፡ በቻለች፡ ነበር። የሚታየው፡ ሃቅ፡ ግን፤ የውጭ፡ እርዳታ፡ ሙስናን፤ ስርቆትን፤ የሃብት፡ ሽሽትን፤ ኪራይ፡ ሰብሳቢነትን፤ የሃብት፡ ክምችን (concentration of incomes and assets)፤ ጥገኝነትን፡ አጠንክሯል። ተከታታይ፡ ሙስና፤ ስርቆት፤ አድሎ፤ ጥገኝነት፡ የእድገት፡ ምልክት፡ አይደለም። ከጥቅሙ፡ ጉዳቱ፡ ያመዝናል። በኢኮኖሚው፡ በኩል፡ ሲታይ፤ የመለስ፡ መንግስት፡ ያመጣው፡ በደል፡ ሙስና፤ ኪራይ፡ ሰብሳቢነት፤ ስርቆት፤ ጥገኝነት፤ የመንግስትን፡ ሃብት፡ ወደ፡ ፓርቲው፡ ባለስልጣኖች፡ ምርጥ፡ ግለሰቦች፡ ማዘዋወር፤ ነው። ይህን፡ የአገዛዝ፡ በደል፡ አብዛኛው፡ የኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ያውቀዋል። እድገት፡ አለ፡ ብለው፤ የሚያመሰግኑት፡ ተጠቃሚዎች፡ ናቸው። ለጋሽ፡ የሆኑ፡ የውጭ፡ መንግስታትና፤ አባሪ፡ ድርጅቶችም፡ እድገት፡ አለ፡ ብለው፡ ሲናገሩ፡ ማስረጃውን፡ የሚያገኙት፡ ከህወሓት፡ ነው። ተጠቃሚዎች፡ በመሆናቸው፤ ለጠፋው፡ ገንዘብ፡ ተጠቃሚ፡ እንዳይሆኑ፤ ታክስ፡ የሚከፍለው፡ ህዝባቸው፡ እርዳታ፡ ጥቅም፡ አለው፡ ብሎ፡ እንዲቀበል፡ ጭምር፡ ሙከራ፡ በማድረግ፡ ነው። የቱኒሲያና፡ የግብጽ፡ አመጽ፡ በተካሄደበት፡ ወቅት፡ አለም፡ ባንክና፡ አይ፡ ኤም፡ ኤፍ፡ በእነዚህ፡ አገሮች፡ እድገት፡ አለ፡ ይሉ፡ ነበር። ፍትሃዊ፡ እድገት፡ ቢኖር፡ ኖሮ፡ የብዙ፡ ሰላማዊ፡ ሰዎች፡ ህይወት፡ የተሰበሰቡት፡ ለውጥ፡ ባላስፈለገ፡ ነበር። ለዚህ፡ ነው፤ ዛሬ፡ በአብዱራ/ለጋሽ፡ አገሮችና፡ በኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ መካከል፡ ያለው፡ የአመለካከት፡ ልዩነት፡ ሰማይና፡ ምድር፡ የሆነው። የኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ አብዳሪዎችን፡ የሚያያቸው፡ ልክ፡ ገዢውን፡ ፓርቲ፡ እንደሚያየው፡ ነው። በሁለቱም፡ ላይ፡ እምነት፡ የለውም። **Human Rights Watch**፡ ያወጣውን፡ ዘገባ፡ ማየት፡ ይበቃል። እርዳታ፡ አቅምን፡ ካልገነባ፤ ሰብ አዊ፡ ክብርን፡ ካላስተጋባ፤ ራስን፡ ካላስቻለ፤ አገራዊ፡ እድገትን፡ ጭብጥ፡ ካላስደረገ፡ ጥቅሙ፡ የት፡ ላይ፡ ነው?

የውጭ፡ መንግስታት፡ ሆኑ፡ አብዳሪዎች፡ የሚመሩት፡ በራሳቸው፡ ጥቅም፤ ለራሳቸው፡ ጥቅም፡ እንጂ፡ ለኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ሰላም፤ አቅም-ግንባታ፤ ነጻነት፤ ፍትህ-ርት፤ ለ-አላዊነት፤ ሁለ-አቀፍ፡ ልማት፡ አይደለም። ለዚህ፡ ነው፡ የአሜሪካው፡ ፕሬዘደንት፤ ባራክ፡ ኦባማ፡ መለስ፡ ዜናዊይ፡ የሚሰሩትን፡ ጥፋት፡ እያወቁ፡ የስምንቱ፡ ሃብታም፡ አገሮች፡ ስብሰባ፡ ተካፋይ፡ አድርገው፡ ከኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ያላገኙትን፡ ማረጋገጥ፡ ሰጥተው፡ በሞሽንግተንና፡ በካምፕ፡ ዴቪድ፡ እንዲገኙ፡ የጋበዟቸው። ይህ፡ ክብር፡ ከሰብአዊ፡ የጋና፤ ታንዛኒያና፡ ቶጎ፡ መሪዎች፡ ጋር፡ ሲነጻጸር፡ የመለስ፡ ዜናዊይ፡ መሳተፍ፡ ለምእራብ፡ አገሮች፤ በተለይ፡ ለአሜሪካ፡ መንግስት፤ መለስ፡ በአፍሪካ፡ ቀንድ፡ ጠቃሚነታቸውን፡ የሚያሳይ፡ እንጂ፡ ለኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ታዛዥ፡ መሆናቸውን፡ ገላጭ፡ የማይሆነው። ከጋናው፡ ፕሬዘደንት፡ ሚልሰ፡ ጋር፡ አይወዳደሩም። ጋና፡ የህዝብ፡ ድምጽ፡ የተከበረባት፤ ኢትዮጵያ፡ አንድ፡ ንኡስ፡ ብሄርተኛ፡ ቡድን፡ የሚገዛት፡ ናት። ይህ፡ ቡድን፡ የፖለቲካ፡ ስልጣን፡ ተጠቅሞ፡ የአገሪቱን፡ ወሳኝ፡ የኢኮኖሚ፡ ክፍሎች፡ (Pillars of the national economy)፤ በሙሉ፡ በቁጥጥር፡ ይዟል። ይህንኛል፡ የሚል፡ መንፈስ፡ የለውም። ይህ፡ ከቀጠለ፤ ማን፡ ሃብታም፤ ማን፡ ድሃ፤ ማን፡ ገዥ፤ ማን፡ ተገዥ፤ ማን፡ ስደተኛ፤ ማን፡ አዲስ፡ ተጠቃሚ፡ እንደሚሆን፡ ለመተመን፡ አያስቸግርም። የዘር፡ ማጥፋትን፡ ዘመቻ፡ የማየው፡ ከዚህም፡ አንጻር፡ ነው። ህወሓት፤ የቻይናን፤ የደቡብ፡ ኮሪያን፤ የታይዋንን፤ የቪየትናምን፡ አይነት፡ እድገታዊ፡ አመራር፡ (developmental state model)፤ እከተላለሁ፡ ሲል፡ ለእራሱ፡ ሃይል፤ ሃብት፡ ክምችት፤ ቁጥጥር፡ እንጂ፡ ለመላው፡ የኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ህይወት፡ መለወጫ፡ አይደለም። በልማት፡ ስም፡ ስልጣንን፤ የበላይነትን፡ ለማረጋገጥ፡ እንጂ፡ አገራዊና፡ ፍትሃዊ፡ እድገት፡ ለማራመድ፡ አይደለም። እድገታዊ፡ መንግስት፡ ነኝ፡ ሲል፤ የእነዚህን፡ አገሮች፡ ልዩነት፡ ሳያሳይ፡ ነው። ለምሳሌ፡ እነዚህ፡ አገሮች፡ በአምባ፡ ገናኖች፡ በተገዙበት፡ ወቅት፡ እንኳን፤ ተቋቋሞቻቸው፡ ሆነ፡ መሪዎቻቸው፡ አገር፡ ወዳድ፤ ታሪክ፡ ወዳድ፤ ባህል፡ አክባሪ፤ መላ፡ ህዝብ፡ አቀፍ፡ ነበሩ። የግል፡ ክፍሉ፡ ለሁሉም፡ በር፡ ከፋች፡ እንጂ፡ አድላዊ፡ አልነበረም። በዘርኝነት፡ የታነጸው፡ የህወሓት፡ ስርአት፡ ከማንም፡ አገር፡ ጋር፡ ሊነጻጸር፡ የማይችለው፡ ለዚህ፡ ነው። ዘረኝነትና፡ አድላዊይነት፤ ብቻ፡ መለያው፡ ሆኗል። ዘረኝነት፡ እድልን፡ አያሰፋም፤ እንዲያውም፡ ያጠባል።

መለስ፡ “ለእድገት፡ ዲሞክራሲ፡ አያስፈልግም።” ይላሉ። እውነት፡ አይደለም።

መድብለ፡ ፓርቲ፡ ያላቸው፡ የአፍሪካ፡ አገሮች፡ ፈጣን፡ ፍትሃዊ፡ እድገት፡ እንደሚያሳዩ፡ ማስረጃ፡ አለ። ናይጄር፤ ደቡብ፡ አፍሪካ፤ ጋና፤ ማሊ፤ ኒጄር፤ ቤኒን፤ ሴኔጋል፤ ሲየራ፡ ሊዮን፤ የመካከለኛው፡ አፍሪካ፤ ሞዛምቢክ፤ ታንዛኒያ፤ ቦትስዋና፤ ናሚቢያ፤ ሞሪሻኒያ፤ ኬፕ፡ ቨርዲ፤ ሌሶቶ፤ ኮምሮስና፡ ሴየሽልስ፡ ዲሞክራሲዊ፡ መንግስታት፡ አሏቸው። የእነዚህ፡ አገሮች፡ መካከለኛ፡ የነፍስ፡ ወከፍ፡ ገቢ፤ በአመት፡ US\$4,000፤ የሞሪሻኒያ፤ ቦትስዋና፤ ሴየሽልስ፤ በአመት፡ የነፍስ፡ ወከፍ፡ ገቢ፡ US\$10,000 በላይ፡ መሆኑን፡ IMF፡ መዝገብታል። በጠቅላላው፡ ሲታይ፤ ሃያ፡ ስድስት፡ የአፍሪካ፡ አገሮች፡ የነፍስ፡ ወከፍ፡ ገቢያቸው፡ በአመት፡ ከUS\$1,000 እስከ፡ US\$3, 999፡ ነው። በአንጻሩ፤ የእርዳታ፡ ተቀዳሚ፡ የሆነችው፡ ኢትዮጵያ፡ የነፍስ፡ ወከፍ፡ ገቢ፡ አሁንም፡ የአፍሪካ፡ መጨረሻ፡ ከሆኑ፡ አገሮች፡ መካከል፡ ነው። በአመት፡ US\$350. ዝቅተኛ፡ ገቢ፡ ካላቸው፡ ለመድረስ፡ ምን፡ ተአምር፡ ማድረግ፡ እንዳለባት፡ ማስረጃው፡ ያሳያል። ፍትሃዊ፤ በህግ፡ የሚዳኝ፤ መላው፡ ህዝብ፡ የሚሳተፍበት፤ ስርአት፡ ቢመሰረት፡ አልፋ፡ ለመሄድ፡ ትችላለች፡ ለማለት፡ እደፍራለሁ። የተሳተፎ፤ ፍትሃዊ፤ ዲሞክራሲዊ፡ ስርአት፡ የሚያስፈልግ፡ ለመሆኑ፡ የአፍሪካ፡ አገሮች፡ ጥሩ፡ አራያ፡ ናቸው። የአሜሪካ፡ መንግስት፡ እነዚህን፡ ከዲሞክራሲ፡ ስርአት፡ የሚገኙ፡ ጥቅሞች፡ ያውቃል።

ፕሬዘደንት፡ ኦባማ፡ መለስ፡ ዜናዊይን፡ በአሁኑ፡ ወቅት፡ ለታላቅ፡ ስብሰባ፡ የጋበዙበትን፡ ምክንያት፡ ከሌላው፡ ጊዜ፡ ለየት፡ የሚያደርገው፡ አቢይ፡ ጉዳይ፡ የምግብ፡ ዋስትና (food security) ፡ ውይይት፤ መሆኑ፡ ነው። ችግሩ፤ አርእስቱ፡ አይደለም። ጠቅላይ፡ ሚኒስትሩ፡ ስለ፡ ምግብ፡ ዋስትና፡ ኢትዮጵያን፡ ለመወከል፤ በየቀኑ፡ ለሚራቡት፤ በኑሮ፡ ውድነትና፡ የምግብ፡ ዋጋ፡ ግፍሽት፡ ለሚሰቃዩት፡ ወገኖቻችን፡ ድምጽ፡ ለመስጠት፡ ብቃት፡ የሌላቸው፡ መሆኑ፡ ነው። እስከ፡ አሁን፡ ያላዩት፡ ተግባር፡

ድሃውን፡ ህዝብ፡ ለቁጥጥር፡ እንጂ፡ ለብቃት፡ ሲያዘጋጁት፡ አያሳይም። ለወጣቱ፡ ትውልድ፡ በሃገሩ፡ ጥሩ፡ እድል፡ ሲከፍቱለት፡ አይታይም። ትምህርት፡ ቤት፡ ማስፋፋት፡ አስፈላጊ፡ መሆኑ፡ አያከራክርም። ትምህርት፡ ወደ፡ ስራ፡ ካላሸጋገረ፤ ብቃት፡ ካላሳየ፤ ጥራት፡ ከሌለው፡ በፍጥነት፡ ካደጉ፡ አገሮች፡ ጋር፡ ሊወዳደር፡ አይችልም። **የህወሓት፡ ትምህርት፡ ወጣቱን፡ ትውልድ፡ ለስደት፡ እየዳረገው፡ ነው። የማሰብ፤ የመንቀሳቀስ፤ እንደልብ፡ ሃብት፤ ጥራት፡ የመያዝ፡ መንገዶችን፡ ዘግቶበታል። ማንም፡ ኢትዮጵያዊ፡ ለመብቱ፡ ሲነሳ፡ እያሰሩት፤ እያሳደዱት፡ነው። **አባማ፡ የቁጥጥር፡ መንግስት፡ የአምባገነነት፡ መለኪያ፡ መሆኑን፡ ያውቃሉ።** የኢትዮጵያን፡ አምባገነን፡ መንግስት፡ ከግብጽ፤ ከሊቢያ፤ ከየመን፤ ከቱኒስያ፤ ከሶሪያ፤ ከዝምባብዌ፡ የሚለይ፡ መለኪያ፡ ሊኖር፡ አይችልም። ያለው፡ የጭካኔ፤ የመለየት፤ የአድሎ፡ መጠን፡ ለኢትዮጵያ፡ ብቻ፡ ሳይሆን፡ ለአፍሪካ፡ ቀንድ፡ አደጋ፡ እንደሚያመጣ፡ የአሜሪካ፡ ተቋሞች፡ አስምረውበታል። የአሜሪካ፡ የውጭ፡ ጉዳይ፡ መስሪያ፡ ቤት፡ በአየአመቱ፡ ያወጣው፡ ዘገባ፡ መለስ፡ ዜናዊይን፡ በአለም፡ ፍርድ፡ ቤት፤ እንደ፡ ላይብሪያው፡ ታይሎር፤ እንደ፡ ሱዳን፡ ባሽር፤ እንደ፡ ግብጽ፡ ሙባሪክ (በቅርቡ፡ የእድሜልክ፡ እስራት፡ በሃገራቸው፡ የተፈረደባቸው) ወዘተ፡ ለማቅረብ፡ የሚያስችሉ፡ “ወንጀሎች” እንዳሉ፡ ያውቃሉ። መለስ፡ እንደነዚህ፡ አምባገነኖች፡ በሰላማዊ፡ ህዝብ፡ ላይ፡ በተከታታይ፡ ወንጀል፡ የፈጸሙ፡ መሆናቸውንና፡ ተጠያቂነት፡ እንዳለባቸው፡ አያጠራጥርም። በቀጥታ፡ አንድም፡ ወንጀል፡ አልፈጸምኩም፡ ለማለት፡ አይችሉም። ከጀርባ፡ ሆነው፡ እርሳቸው፡ ያልገቡበት፤ እርሳቸው፡ ትእዛዝ፡ ያልሰጡበት፡ አቢይ፡ ነገር፡ ከስራ፡ ላይ፡ እንደማይውል፡ አባማ፡ ያውቃሉ። እነዚህን፡ የወንጀል፡ መሰረቶች፡ የሚሆኑ፡ ጥቂት፡ ምሳሌዎች፡ በመስጠት፡ ልለፍና፡ ወደ፡ ዋናው፡ የምግብ፡ ዋስትና፡ ትንተናዎ፡ ልሂድ።**

ኪራይ፡ ፈላጊውና፡ ሰብሳቢው፡ ማነው?

ጠቅላይ፡ ሚንስትር፡ መለስ፡ ሃይ፡ አንድ፡ አመታት፡ የመሩት፡ የአንድ፡ አናሳ፡ ብሄርተኛ፡ ቡድን፡ መንግስት፡ በእርሻ-ላይ፡ የተመሰረተ፡ እድገት፡ የአብዛኛውን፡ የድሃ፡ ህዝብ፡ ኑሮ፡ አላሻሻለም። የአሜሪካ፡ መንግስት፡ ይህን፡ ያውቃል። መለስ፡ እድገታዊ፡ መንግስት፡ ብለው፡ የሚጠሩት፡ ስርአት፡ የፖለቲካ፡ ሆነ፡ የመዋለል፡ ገዋይ፡ የበላይነትን፡ ከያዘ፡ መቆየቱን፡ ፕሬዘደንት፡ አባማ፡ ያውቃሉ። ምሳሌዎችን፡ ላቅርብ።

የኢትዮጵያ፡ ኢኮኖሚ፡ እንደ፡ ሌላው፡ አመራር፡ በምስጢር፡ የሚሰራ፡ ነው። የገበያው፡ ስርአት፡ ግልጽነት፡ የለውም። በህግ፡ አይተዳደርም። በኮንትራባንድ፡ የሚንቀሳቀሰው፡ ዘርፍ፡ በህግ፡ ከሚንቀሳቀሰው፡ ያላነሰ፡ ወይም፡ አመዛኝ፡ እየሆነ፡ ነው። ተቋሞችን፡ ከመንግስት፡ ቁጥጥር፡ ስር፡ አናውጣ፡ በሚል፡ ዘይቤ፡ ህወሓት፡ ስልጣን፡ ከያዘበት፡ ጀምሮ፡ እስካሁን፡ ቀስ፡ በቀስ፡ የሃገሪቱን፡ የምርትና፡ የአገልግሎት፡ ዘርፎች፡ ወደ፡ ፓርቲውና፡ ምርጥ፡ ባለስልጣኖች፤ የትግራይ፡ ታማኞች፤ ሌሎች፡ ተባባሪዎች፡ አስተላልፏል፤ እያስተላለፈ፡ ነው። በሚያስገርም፡ ሁኔታ፤ ምንም፡ በስማቸውና፡ በስራቸው፡ ካፒታል፡ የሌላቸው፡ ግለሰቦች፡ ነጥረው፡ ሃብታም፡ የሆኑበት፡ ምስጢር፡ ከዚህ፡ የመነጨ፡ ነው። የፖለቲካ፡ ስልጣን፡ ለግል፡ ሃብት፡ ማጠራቀሚያ፡ ከሆነባቸው፡ በእጄ፡ ከሚቆጠሩ፡ አገሮች፡ መካከል፡ ኢትዮጵያ፡ ከፍተኛ፡ ደረጃ፡ ይዛ፡ ትገኛለች። የህወሓት፡ ባለስልጣኖች፡ ይህን፡ ታሪክ፡ የመዘገብው፡ ዘረፋ፡ የሚያካሂዱት፡ በሚሰት፡ ስም፤ በልጁ፡ ስም፤ በዘመድ፡ ስም፤ በወዳጁ፡ ስም፤ በድርጅት፡ ስም፤ በውጭ፡ **ኢንቬስተሮች፡ ስም፡ ነው።** አገር፡ ውስጥ፡ የሚፈሰውን፡ መዋለል፡ ገዋይ፡ ብቻ፡ ማየት፡ አይቻልም። በዱባይ፤ በደቡብ፡ አፍሪካ፤ በምእራብ፡ አፍሪካ፤ በአሜሪካ፤ በደቡብ፡ ሱዳን፡ ወዘተ፡ የሚፈሰው፤ የሚሸሸው፡ የኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ሃብት፡ ሰፊ፡ ነው። ምርምርና፡ ክትትል፡ ይፈልጋል። ይህ፡ የካፒታል፡ ማዘዋወር፡ ዘመቻ፡ የሚደረገው፡ በዘዴና፡ በምስጢር፡ ነው። ባጭሩ፤ የፖለቲካ፡ የበላይነት፤ ስልጣንና፡ ቁጥጥር፡ ለኪራይ፡ ሰብሳቢነት፡ አመችቷል። የመንግስት፡ የነበሩ፡ አትራፊ፡ የምርት፤ የአገልግሎት፡ ድርጅቶች፡ ለግለሰቦች፤ ለከፍተኛ፡ ባለስልጣኖች፡ ሲተላለፉ (Transfer of real resources from Ethiopian society to TPLF core and supporters)፤ ኪሳራውን፡ የሚሸከመው፡ የኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ነው። ትርፉን፡ የሚያገኙት፡ የህወሓት፡ ባለስልጣኖችና፡ ታማኝ፡ ግለሰቦች፡ እንደሚሆኑ፡ አያጠራጥርም። በቅርብ፡ የተገኙ፡ ማስረጃዎችን፡ እንይ።

1. የጣይቱ፡ ሆቴል፤ ያለ፡ ምንም፡ ወጭ (ካፒታል) ከህዝብ፡ ሃብተነት፡ ወደ፡ ምርጥ/ታማኝ፡ ግለሰብ፡ ተሸጋገሯል፡
2. የጉለሌ፡ የሳሙና፡ ፋብሪካ፤ ከመንግስት፡ ሃይ፡ ሚሊዮን፡ ብድር፡ በመጠቀም፡ ፋብሪካው፡ ከኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ወደ፡ ግለሰብ፡ ተሸጋገረ። ይህ፡ ፋብሪካ፡ በአመት፡ ሃይ፡ ሚሊዮን፡ ብር፡ ትርፍ፡ ያስገኝ፡ ነበር። ትርፍ፡ የሚያስገኝ፡ ተቋም፡ ለግል፡ ተጠቃሚ፡ ለምን፡ እንደተሰጠ፡ ምስጢር፡ ሊሆን፡ አይችልም፡
3. የጉለሌ፡ ልብስ፡ ስፌት፡ ፋብሪካ፤ አስራ፡ ሰባት፡ ሸህ፡ ካሪሜትር፡ የሆነው፡ በአንድ፡ ነጥብ፡ አንድ፡ ሚሊዮን፡ ብር፡ ተመን፡ ለታማኝ፡ ግለሰብ፡ ተሸጦ፡ ከኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ወደ፡ ህወሓት፡ ባለስልጣኖች/ግለሰብ፡ ያለ፡ ውድድር፡ ተዘዋውሯል፡
4. ታሪክ፡ ያለው፡ የባህር፡ ዳር፡ ጊዮን፡ ሆቴል፤ ለአንድ፡ ህወሓት፡ ደጋፊ፤ ታማኝ፡ ግለሰብ፡ ተዘዋውሯል፡
5. የጎንደር፡ ጎሃ፡ ሆቴል፤ በሳንቲም፡ ሂሳብ፡ አንድ፡ በውጭ፡ ለጥቂት፡ ወራት፡ ለቆየ፡ ካፒታል፡ ለሌለው፤ ታማኝ፡ ለሆነ፡ የትግራይ፡ ግለሰብ፤ እንደ፡ ስጦታ፡ ተዘዋውሯል። ሌሎች፡ ሊወዳደሩ፡ ቀርቶ፡ አልተጋበዙም።
6. በቻይና፡ ኢንቬስተሮች፡ የተደገፉ፡ የሲሚንቶ፡ ፋብሪካዎች (ሞጀ)፤ የጫማ፡ ፋብሪካ፤ ሌሎች፡ ከኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ሃብተነት፡ ወደ፡ ህወሃት፡ ባለስልጣኖች/ደጋፊዎች/ታማኞች፡ ተዘዋውረዋል። ህወሃት፡ ይህን፡ ሲያደርግ፡ በመንግስትነት፡ ስልጣኑ፡ ተጠቅሞ፤

የመንግስትን ሃብት፣ ወደ ግለሰብ፣ ማዘዋወር፣ ለእድገት፣ ይጠቅማል። በሚል፣ ዘዴ፣ ነው። በገሰ፣ ውድድር፣ ስም፣ የሃብት፣ ከምችትን፣ አጠናክረ። ኢትዮጵያን፣ እያዳከመ፣ ሃብትን፣ ጥሪትን፣ ወደ ራሱና፣ ደጋፊወቹ፣ አዛወረ፣ ማለት፣ ነው።

7. የደንበል፣ ሕንጻ፤ የሚያወጣው፣ በግምት፣ ከሰባ፣ እስከ፣ ሰማኒያ፣ ሚልዮን፣ ብር፣ ሲሆን፣ ገዢ፣ ግለሰብ፣ (ከህወሓት፣ ጋር፣ የቀረሰ፣ ግንኙነት፣ ያላቸው።) ህንጻውን፣ መያዣ፣ አድርገው፣ (collateral) ከመንግስት፣ ካዘና፣ ከሁለት፣ መቶ፣ አምሳ፤ እስከ፣ ሶስት፣ መቶ፣ አምሳ፣ ሚሊዮን፣ ብር፣ አገኙ። ገንዘቡ፣ የት፣ እንደደረሰ፣ አይታወቅም። ሁነኛ፣ ግለሰቦች፣ የነገሩኝ፤ ይህ፣ ገንዘብ፣ በጥቁር፣ ገበያ፣ ወደ፣ ውጭ፣ ምንዘሬ፣ ተለውጦ፣ ከሃገር፣ ወጥቷል። የጥቁር፣ ገበያ፣ የደመቀበት፣ መርካቶ፣ በአሁኑ፣ ወቅት፣ በቀን፣ ብዙ፣ ሚልዮን፣ ብር፣ ወደ፣ ዶላር፣ ይለወጥበታል። የተለወጠው፣ አገር፣ አይቀርም። አብዛኛዎቹ፣ ለጥጫቸው፣ ገንዘብ፣ በሚልዮን፣ የሚቆጥሩ፣ የህወሓት፣ ባለስልጣኖች፣ የቅርብ፣ ቤተሰቦች፣ ወዳጆች፣ ታማኞች፣ ናቸው። ሕገ፣ ደንቡ፣ አይመለከታቸውም። እነዚህ፣ የሚሰና፤ የስርቆት፤ የአድሎ፤ የዘረፋ፤ የህገ፣ ወጥነት፣ ማስረጃ፣ ናቸው።

8. ህንጻዎች፣ ቪላዎች፣ ኮንዶሚኒየም፣ የግል፣ ቤቶች፣ በአሜሪካ፤ በዱባይ፣ ወዘተ፣ መሰራታቸው፣ ዛሬ፣ ከፍተኛ፣ ባለስልጣኖች፣ ታማኝ፣ ግለሰቦች፣ የፓርቲው፣ ሃላፊዎች፣ ስልጣንና፣ የረቀቀ፣ ግንኙነት፣ በመጠቀም፣ ኢምባሲዎችን፣ ለግል፣ አገልግሎት፣ በማዋል፣ በብዙ፣ ሚሊዮን፤ ዶላር፣ የኪራይ/መኖሪያ፣ ማረፊያ፣ የልጅና፣ የቤተሰብ፣ የወዳጅ፣ መገልገያ፤ የኪራይ፣ መሰብሰቢያ፣ እያደረጉበት፣ ነው። ገንዘብ፣ ሲሸሸ፣ የሚጎዳው፣ ድሃውና፣ የወደፊቱ፣ ትውልድ፣ ነው። በኢትዮጵያ፣ አየር፣ መንገድ፣ የሚጓዝው፣ የምግብ፤ ሌላ፤ እቃ፣ በአመት፣ ብዙ፣ ሚሊዮን፣ ዶላር፣ ትርፍ፣ እንደሚያስገኝ፣ ይገመታል። በአብዛኛው፣ ተጠቃሚዎቹ፣ የህወሓት፣ ባለስልጣኖች፣ ታማኞች፣ ደጋፊዎች፣ ናቸው። እቃ፣ ከቀርጥ፣ ውጭ፣ ለማጓጓዝ፤ ቤቶችን፣ ሆን፣ ሌላ፣ የጥሬ፣ ሃብት፣ ለማቋቋም፣ የፖለቲካ፣ ስልጣን፤ ግንኙነት፤ ገንዘብ፣ ቁልፍ፣ ናቸው። ገንዘቡ፣ የሚመጣው፣ ከኢትዮጵያ፣ ድሃ፣ ህዝብ፤ ካገራቱ፣ ባንኮች፣ ወዘተ፣ ነው። የኢትዮጵያ፣ ብር፣ በጥቁር፣ ገበያ፣ በሌላ፣ ማስተላለፊያ፤ እየተለወጠ፣ ወደ፣ ውጭ፣ የሚገርፈው፣ ለዚህ፣ አመልካች፣ መረጃ፣ ነው። ስልቱ፣ በሚስት፤ በልጁ፤ በቅርብ፣ ዘመድ፣ በሰራተኛ፤ በወዳጅ፤ በኤምባሲ፣ ሰራተኞች፤ በፈረንጆች፣ ስራ፣ ላይ፣ የዋለ፣ ነው።

ጠቅላይ፣ ሚንስትር፣ መለስ፣ በመንግስት፣ ውስጥ፣ “ሌቦች፣ አሉ፤ እናውቃቸዋለን” ብለው፣ ይናገራሉ።ኪራይ፣ ሰብሳቢዎች፣ የህወሓት፣ መሪዎች፣ አይደሉም፤ ትግራዮች፣ አይደሉም፤ እኔ፣ ወይንም፣ ባለቤቱ፣ አይደለንም፣ ይላሉ። ችግሩ፣ ከህደቱ፣ እውነቱን፣ ሊሸፍነው፣ አይችልም። የመንግስት፣ ሌቦች፣ እንዳሉ፣ ካወቁ (ማወቃቸው፣ አያጠራጥርም)፤ የፖለቲካ፣ ስልጣንና፣ ሙስና፤ ብልጣና፤ ገንዘብ፣ ማሸሸ፣ የተያያዙ፣ መሆናቸውን፣ ያውቃሉ። ማን፣ ሌባ፣ እንደሆነ፣ ያውቃሉ። ሕገም፤ ፍርድም፤ ፍርድ፣ ቤቱም፤ እስር፣ ቤቱም፣ በእጃቸው፣ ነው። ለምን፣ የመንግስት፣ ሌቦችን፣ ለፍርድ፣ አያቀርቡም፣ ብለን፣ መጠየቅ፣ መብታችን፣ የሚሆነው፣ ለዚህ፣ ነው። እንቅጩ፤ ከማንም፣ በላይ፣ የስልጣን፣ ተጠቃሚው፣ የህወሓት፣ ከፍተኛ፣ ባለስልጣኖች፣ ቤተሰቦች፣ ከፍተኛ፣ የጦር፣ መከንኛኞች፣ ታማኛ፣ የትግራይና፣ ሌሎች፣ ግለሰቦች፣ መሆናቸውን፣ ተራው፣ የኢትዮጵያ፣ ሕዝብ፣ ያውቀዋል። ጠቅላይ፣ ሚንስትሩም፣ እንደሚያውቁ፣ አልጠራጠርም። እነደ-ጠቅላይ፣ ሚንስትሩ፤ ይህን፣ ማስረጃ፣ የሚሰጡኝ፣ ግለሰቦች፣ የሚኖሩት፣ ኢትዮጵያ፣ ነው። ሁኔታው፣ ስለዘገነናቸው፣ ባይሆን፣ ለታሪክ፣ ይጻፍ፤ በማለት፣ በየጊዜው፣ የሚሰጡኝ፣ ማስረጃ፣ ነው።

9. የከተማና፣ የገጠር፣ ለም፣ መሬት፣ አሰረጫጩት፤ ኪራይ፣ አልሰበሰቡም፣ የሚለው፣ እድገታዊው፣ ህወሓት፣ ቢፈቅድም፤ ባይፈቅድም፣ ከደሙ፣ ንጹህ፣ ለመሆን፣ አይችልም። ለዚህ፣ ጥሩ፣ ማስረጃው፣ የከተማና፣ ለም፣ የገጠር፣ መሬት፣ ስርጭት/ቅርጫት፤ አስተዳደር፣ ነው። መሬት፣ የሃብት፣ ማከማቻ፣ መሰረት፣ ነው። በቦሌ፤ በዱባይም፤ በቡራዩ፤ በሰንዳፋ፤ በሱሉልታ፤ በናዝሬት፤ በደብረዘይትና፣ በሌሎች፣ የአዲስ፣ አበባ፣ ዙሪያ፣ ያለውን፣ የመሬት፣ ስርጭት፤ ማን፣ ምን፣ እንደያዘ፣ በገሃድ፣ ያሳያል። በክልል፣ እርእስ፣ ከተማዎችም፣ ያለው፣ አጠቃቅም፣ ይህን፣ ይመስላል። ታላላቅ፣ የፓርቲውና፣ የመንግስት፣ ባለስልጣኖች፤ ከፍተኛ፣ የጦር፣ መከንኛኞች፣ ታማኝ፣ ግለሰቦች፤ የባለስልጣን፣ ሚስቶች፤ (በተለይ፣ ምርጫ/ታማኝ፣ የሆኑ፣ የትግራይ፣ ብሄረሰብ፣ አባላት) ከሶስት፣ እስከ፣ አስር፣ ቁልፍ፣ በታወቁ፣ ተመርተው፣ የ ራሳቸው፣ አድርገዋል፤ ታላላቅ፣ ፎቆች፣ ሰርተዋል። በዋሽንግቶን፣ የህወሓት፣ አምባሳደር፣ “የህንጻ፣ ባለጸጋ፣ ናቸው።” የሚል፣ ማስረጃ፣አንድ፣ ግለሰብ፣ በቅርብ፣ አሳይቶኛል። እሳቸውም፣ ሆኑ፣ ሌሎች፣ ህንጻ፣ በማሰዳወ፣ ከመንግስት፣ ባንኮች፣ ብዙ፣ ሚሊዮን፣ ብር፣ አግኝተዋል።

ባለስልጣኖች፣ ህንጻ፣ ሲሰሩ፣ በራሳቸው፣ ገንዘብ፣ አይደሉም። ገንዘቡን፣ ከየት፣ ያመጡታል? ከሰባ፣ እስከ፣ ሰማኒያ፣ ሚልዮን፣ ብር፤ ለጆኔራሎች፣ ታላላቅ፣ ፎቆች፣ እስከ፣ ዘጠና፣ ሚልዮን፣ ብር፣ የሚፈጅው፣ ገንዘብ፣ የሚገኘው፣ ከመንግስት፣ ባንኮች፣ ነው። የመንግስት፣ ካዘና፣ የፓርቲ፣ የግል፣ ጥቅም፣ ማካሸፍ፣ የሆነባት፣ አገር፣ ኢትዮጵያ፣ ብቻ፣ ናት፣ ለማለት፣ የሚያስደፍረው፣ ለዚህ፣ ነው። ባንኮች፣ እንደሚታለቡ፣ ላሞች፣ ሁነዋል። ሁኔታው፤ ስልጣንና፣ ዋስትና፤ ብድር፣ የማግኘት፣ አቅም፤ የሃብት፣ ከምችት፣ የተቆለለ፣ መሆናቸውን፣ ይጠቁማል። የከፍተኛ፣ ፎቆችና፣ ህንጻዎች፣ ባለቤቶች፣ ተራ፤ ወይንም፣ ከስልጣን፣ ጋር፣ ያልተቆራኙ፣ ኢትዮጵያን፣ አይደሉም። ሊሆኑ፣ አይችልም። እነሱ፣ ድምጽ፤ ስልጣን፤ የላቸውም፤ የባይ፣ ተመልካቾች፣ ናቸው።

10. የኮንትራክት፣ ንግድ፣ ለኪራይ፣ ፈላጊዎች፣ መሳሪያ፣ ሲሆን፤ በህግ፣ የማይተዳደር፣ ስርአት፣ ከቁጥጥር፣ መውጣቱ፣ አያስገርምም። የሚያስደነግጠውና፣ የሚያበሳጩው፣ የመንግስት፣ ሰራዊት፣ መኪናዎች፣ የኮንትራክት፣ ንግድ፣ ማንቀሳቀሻ፣ መሆናቸው፣ ነው። ማንም፣ አይፈትሻቸውም፤ ማንም፣ አይቆጣጠራቸውም፤ ኬላ፣ እንደልብ፣ ያልፋሉ። በብዙ፣ መቶ፣ ሚሊዮን፣ የሚታሰብ፣ ሸቀጥ፣ ከህግ፣ ውጭ፣ ያዘዋውራሉ፤ ከሃገር፣ ያወጣሉ፤ “የጦር፣ መሳሪያ፣ ይነግዳሉ፤” ትርፍ፣ ለግል፣ ያከማቻሉ። የስልጣን፣ ብልጣና፣ ማለት፣ ይህም፣ ነው። ስርአቱን፣ ስለሚያገለግሉ፣ መንግስት፣ ሊቆጣጠራቸው፣ አይችልም።

የግብር (ቫት) አድጋሚነት፡

11. የሃገር፡ ውስጥ፡ ገቢ፤ ይህን፡ ተቋም፡ ሙሉ፤ በሙሉ፡ የሚመራው፡ የህወሓት፡ ታማኝ፡ የሆኑ፡ የትግራይ፡ ተወላጅ፡ ባለስልጣኖች፡ ብቻ፡ ናቸው። ግንኙነታቸው፡ በቀጥታ፡ ከጠቅላይ፡ ሚኒስትሩ፤ ከፓርቲው፤ ከጠቅላይ፡ ሚኒስትሩ፤ ባለቤት፤ ከሰላላ፡ ድርጅቱ፤ ጋር፡ ነው። የኢኮኖሚ፡ የበላይነትን፡ ለመያዝ፤ የአገር፡ ውስጥ፡ ገቢን፤ መቆጣጠር፡ አስፈላጊ፡ ነው። ብሎ፡ የተነሳው፡ ህወሓት፡ ይህን፡ ድርጅት፡ አንድ፡ አይን፡ ብሌን፡ ያየዋል፤ ይቆጣጠራል። ለምን? አቸናፊውን፡ ይመርጣል፤ መገለል፡ ያለበትን፡ በእርቂቅ፡ ያባርራል፤ ይጎዳል፤ መድረሻ፡ ያሳጣል፤ ያደክማል። የሚያተኩርበትን፡ ብናይ፡ ጎጂነቱን፡ እንረዳለን። አብዛኛው፡ ዘመናዊ፡ የኢትዮጵያ፡ ኢኮኖሚ፡ የሚሸከረከረው፡ በዝቅተኛ፡ ነጋዴዎች፡ ነው። ሴቶች፤ አናቶች፤ ይተዳደሩበታል። ከአስራ- አምስት፡ በመቶ፡ በላይ፡ ቀረጥ (Value added tax)፤ የሚደነገገው፡ በእነዚህ፡ ላይ፡ ነው። ለመጠጥ፤ ለቡና፤ ለሻሂ፤ ለዳቦ፤ የሚከፈለውን፡ ስናይ፡ ጎጂነቱን፡ ለመረዳት፡ ይቻላል። ማነጻጻር፡ የሚገባን፤ የህወሓት፡ ጥሪት፤ ከቀረጥ፡ ነጻ፡ የሆኑትን፤ እንደ፡ ኤፎርት፤ በኮንትራባንድ፡ የሚሰሩትን፡ የመከላከያና፡ የሰላላ፡ ድርጅቶች፤ በህግ፡ ያልታወቁ፡ ሌሎች፡ ድርጅቶችን፡ ነው። ባት፡ የማይከፍሉበት፡ ምክንያት፡ ለምንድን፡ ነው። ብሎ፡ ለመጠየቅ፡ የማይችለው፡ ህብረተሰብ፤ “ወይ፡ ጉድ” አያለ፡ ሁኔታውን፡ ተቀብሎታል። ቀረጥ፡ እንዳይከፍሉ፡ የተደረገው፡ ከስርአቱ፡ ጋር፡ የጥቅም፡ ግንኙነት፡ ስላላቸው፡ ብቻ፡ ነው። ለማለት፡ እንገደዳለን። በሃገር፡ አቀፍ፡ ደረጃ፡ ሲታይ፤ ዋናው፡ የንግድ፡ ስራ፡ በሙሉ፡ ለፖለቲካ፡ ባለስልጣኖችና፤ ታማኞች፡ ተዳርጓል። ዝቅተኛ፡ ነጋዴዎች፡ ከፍተኛ፡ ግብር፡ እንዲከፍሉ፡ ሲገደዱ፤ አቅማቸው፡ ስለማይፈቅድ፤ ቀስ፤ በቀስ፡ ስራቸውን፡ ይዘጋሉ። ሃብት፡ ያላቸው፤ አገር፡ ወዳድ፡ የሆኑ፤ ሲብስባቸው፡ አገር፡ ለቀው፡ ይወጣሉ። የህወሓት፡ ዋና፡ አላማ፡ የፖለቲካ፡ ስልጣኑን፡ ተጠቅሞ፤ የንግዱን፤ ቁልፍ፡ የሆነውን፡ የማምረቻ፡ ክፍል፤ ባንክ፤ መገናኛ፤ ማጓጓዣ፡ ሙሉ፤ በሙሉ፤ የህወሓት፡ የበላይ፡ ባለስልጣኖች፤ ታማኝ፡ የትግራይ፡ ተወላጆች፤ ተባባሪ፡ የሆኑ፤ የውጭ፡ ባለሀብቶች፡ እንዲይዙት፡ ማድረግ፡ ነው። የማይፈለገው፡ የኢትዮጵያ፡ ስብጥር፡(diverse)፤ ህዝብ፡ የበላይነት፡ አንዳይኖረው፤ አንዳይወደደር፤ ለማድረግ፡ ነው። የበላይነት፡ ከተረጋገጠ፤ ህወሓት፡ በተከታታይ፤ ለብዙ፡ አመታት፤ ወይንም፡ ከትውልድ፡ ወደ፡ ትውልድ፡ ለመግዛት፡ ይችላል። የሚለውን፡ ግምት፡ መሰረተና፡ ድልድይ፡ ለማመቻቸት፡ ነው። ችግሩ፤ የመስራት፤ ሃብት፡ የመያዝ፤ የመንቀሳቀስ፤ የተፈጥሮ፡ ሃብት ፍትሃዊ፡ በሆነ፡ መንገድ፡ የማግኘት፡ አድል፡ ክሌል፡ ዘላቂነትና፡ በአኩላነት፡ የተመሰረተ፡ እድገት፡ ሊኖር፡ አይችልም። የዘሬ፡ ተጠቃሚዎች፡ የነገ፡ ኢላማዎች፡ ሊሆኑ፡ ይችላል። ኢኮኖሚው፡ እንደ፡ በትስፋና፡ ሊሆን፡ አይችልም። የነፍስ፡ ወከፍ፡ ገቢ፡ አያድግም፤ ድህነት፡ አይጠፋም።

12. የለም፡ መሬት፡ አያያዝ፤ የዘመናዊ፡ ግብርናውን፡ ክፍል፤ እንደ፡ ሌላው፤ ህወሓትና፡ ታማኞች፡ በኢትዮጵያዊያን፡ ስም፡ እየተቀራማቱት፡ ነው። ለውጭ፡ አገር፡ ታዛቢዎች፤ የሚሉት፤ አብዛኛውን፡ ለም፡ መሬት፡ የተመሩት፡ ኢትዮጵያዊያን፡ ናቸው። ይህ፡ ከእውነቱ፡ የራቀ፡ መሆኑን፤ (Oakland Institute, Human Rights Watch, the Guardian, Survival International, Desalegn Rahamato, etc)፤ ማስረጃ፡ አቅርቦውበታል። ለውስጥ፡ ኢንቨስተሮች፡ ተሰጠ፡ የሚባለው፡ ሰባ፡ አምስት፡ በመቶው፡ ለምርጥ፡ የትግራይ፡ ተወላጆች፤ ለከፍተኛ፤ የጦር፡ መኮንኖች፤ ለፓርቲው፡ ከፍተኛ፡ ሃላፊዎች፡ የተሰጠውን፡ ነው። ሌሎች፡ ኢትዮጵያዊያን፡ የሉብትም፤ ወይንም፡ አያገኛቸውም፡ እንደሚለት፡ ነው። የአድሎውን፡ ጨካኝነት፡ ያመለክታል። ሌላው፤ ግልጽነት፡ በሌለባት፡ አገር፤ የፓርቲው፡ ባለስልጣኖች፤ ታማኝ፡ የትግራይ፡ ተወላጆች፤ የህንድን፤ የፓኪስታንን፤ የሳውዲ፡ አራቢያን፤ ወዘተ፤ ኢንቨስተሮች፡ በውስጥ፡ ድርድር፡ ተካፋይ፡ እንዲሆኑ፡ አድርጓል። ይህ፡ የጥቅም፡ ውል፡ የኢትዮጵያን፡ ከበርቴዎች፤ ዝቅተኛ፡ አምራቾች፤ ወጣቶች፡ ወደ፡ ጎን፡ እየተወ፤ ኢትዮጵያዊያን፡ በአገራቸው፡ ለም፡ መሬትና፡ ወንዝ፡ ተእጠቃሚ፡ እንዳይሆኑ፡ እያደረጋቸው፡ ነው። የመሬት፡ ነጠቃውን፡ በተናጥል፡ አላየውም። ከንግዱ፤ ከዘመናዊ፡ ምርቱና፡ ማጓጓዣው፤ ወዘተ፡ አጣምረን፡ ማየት፡ ይኖርብናል። አንዱ፡ ሌላውን፡ ይደግፋል።

በፍጥነት፡ ያደጉ፡ አገሮች፡ ታሪክ፡ የሚያስተምረን፤ እኔ፤ በአይኔ፡ ያየሁት፤ የታይዋን፤ የደቡብ፡ ኮሪያ፤ የኢንዶኔዥያ፤ የቻይናና፡ የህንድ፡ እድገት፡ ከኢትዮጵያ፡ በጣም፡ ይለያል። እንዚህ፡ አገሮች፡ የሃገር፡ ውስጥ፡ ታዳጊ፡ የኢኮኖሚ፤ የአገልግሎት፤ የንግድ፡ ክፍሎችን፡ ከውጭ፡ አገር፡ አትራፊዎች፡ ተንከባክበው፡ እንዲገለገሉ፡ አድርገዋል። ህወሓት፡ ሌላ፡ ቀርቶ፤ የቻይና፡ አትራፊዎች፡ በችርቻሮ፡ ተግባር፡ ገብተው፡ ኢትዮጵያዊያንን፡ እየጎዱ፡ ያያቸዋል፤ ፈቅዶላቸዋል። የምስራቅ፡ ኤዥያ፡ አገሮች፡ የማይፈቅዱትን፤ የሞባይል፡ ስርጭት፤ የምግብ፡ አቅርቦት፤ የንግድ፡ ወዘተ፤ ተግባሮች፤ ህወሓት፡ ፈቅዶ፡ ኢትዮጵያዊያንን፡ እየጎዱ፡ ነው። አንባቢው፡ እንዲገነዘብ፡ የምሻው፡ መልክት፡ ይህ፡ ነው። ሃላፊነት፡ የሚሰማው፡ መንግስትና፡ አመራር፡ ኑ፡ ብሎ፡ የውጭ፡ ኢንቨስተሮችን፡ ወደ፡ ሃገሩ፡ የሚያስገባው፡ የሃገሩ፡ ህዝብ፡ ለመስራት፡ የማይችለውን፡ እንዲሰሩ፤ አቅም፡ ገንብተው፡ ቶሎ፡ እንዲወጡ፡ ብቻ፡ ነው። የሃገሪቱን፡ አምራቾች፤ ነጋዴዎች፤ ለመፍጠር፤ ለማምረት፤ የሚችሉ፡ ኢትዮጵያዊያንን፡ እንዲተኩ፡ አይደለም። በእርሻም፡ በኩል፤ ታናናሽ፡ ገበሬዎች፡ ሆኑ፡ ፍላጎትና፤ ችሎታ፡ ያላቸው፡ ኢትዮጵያዊያን፡ መሬቱን፤ ወንዙን፤ ምርቱን፤ ገበያውን፡ እንዲቆጣጠሩት፡ የማድረግ፡ የማይከብሩት፡ ሚና፤ ተግባር፤ ነው፤ ሃላፊነት፤ አለበት፤ ተጠያቂነት፡ አለበት። ህወሓት፡ የሚያደርገው፡ ከዚህ፡ የራቀ፤ የኪራይ-ሰብሳቢነት፤ የትርፍ፡ አመቻችነት፡ ተግባር፡ ሆኖ፡ ይታያል። ለዚህ፡ ነው፤ የህወሓት፡ እድገት፡ ፍትሃዊ፡ ለመሆን፡ የማይችለው። አብዮታዊ፡ ዲሞክራሲ፡ በምንም፡ ፍትሃዊ፡ ለመሆን፡ አይችልም። ለዚህ፡ ነው፤ ጠቅላይ፡ ሚኒስትር፡ መለስ፡ መላውን፡ የኢትዮጵያን፡ ሕዝብ፡ ለመወከል፤ የሞራል፡ ብቃት፡ የላቸውም፡ ለማለት፡ የሚቻለው።

ከሁሉም፡ በላይ፤ “እድገታዊው”፡ የህወሓት፡ አስተዳደር፡ ያበለጸገው፡ እራሱን፤ ታማኝ፡ የትግራይ፡ አዲስ፡ ከበርቴዎችን፤ ከፍተኛ፡ የጦር፡ መሪዎችን፤ ለይስሙላ፡ ሌሎች፡ ደጋፊዎችን፡ መሆኑን፡ ፕሬዘደንት፡ አባማ፤ ያውቃሉ። በአሁኑ፡ ወቅት፤ አገራችን፡ “ዘርፎ፡ ለዘራፊ” ተዳርጋለች፡ ቢባል፡ ከሃቁ፡ የራቀ፡ አይሆንም። የኢትዮጵያን፡ ስብጥር፡ ህዝብ፡ የሚያንጸባርቅ፡ አገር፡ ወለድ፡ ከበርቴ፡

ገና፡ መሰረት፡ መያዝ፡ ያልቻለው፡ አመራሩ፡ አገራዊ፡ ሳይሆን፡ ወገናዊና፤ ጠባብ፡ ዘረኛ፤ ኪራይ፡ ሰብሳቢወችን፡ የሰበሰበ፤ በመሆኑ፡ ነው። የአለም፡ ባንክ፡ ዘገባ፡ እንደሚያሳየው፡ የግል፡ ክፍሉ፡ በህወሓትና፡ ደጋፊ፡ ተቋሞች፤ በውጭ፡ ከበርቴዎች፡ ታንቋል። ይህን፡ የአሜሪካ፡ ባለስልጣኖች፡ ያውቃሉ። ደንቡ፤ ህጉ፤ አስተዳደሩ፡ አድላዊ፡ ከሆነ፡ አገር፡ ወለድ፡ ከበርቴ፡ በስፋት፡ ሊፈጠር፡ አይችልም። እንደ፡ ቦትስዋና፤ ኒይጄሪያ፤ ጋና፡ መካከለኛ፡ መደብ፡ ሊሰፋፋ፡ አይችልም። የኮሪያ፤ ጃፓን፤ ቪትናም፤ እድገት፡ ጎዳናወች፤ የሚያሳዩት፤ አድሎ፡ የሌለበት፡ አገራዊ፡ እኩልና፡ ለሁሉም፤ እድል፡ ከፋች፡ መሆኑንን፡ ነው። ለሴቶች፤ ለወጣቶች፡ እድል፡ ይከፍታል። በጋና፤ ሴኔጋል፤ ታንዛኒያ፡ የሚታየው፡ አገር፡ ወለድ፡ እድገት፡ ኢትዮጵያን፡ እንደሚለያት፡ አሳይቻለሁ። ህወሓት፡ አዲስ፡ የግል፡ ሃብታሞች፡ ተፈጥረዋል፡ የሚለው፡ የተወሰኑ፤ የተመረጡ፡ አብዛኛዎቹ፡ የትግራይ፡ ብሄረሰብ፡ አባላት፡ መሆናቸውን፡ የአባማ፡ መንግስት፡ ያውቃል። በኢትዮጵያ፡ የተዛባ፤ ትግሬአዊ፤ በሆነው፤ የመከላከያ፡ እዝ፡ ላይ፡ የአሜሪካ፡ መንግስት፡ ተወካይ፡ ጆኔቫ፡ ያደረገችን፤ ወቅሳ፡ አባማ፤ ከሊንቶን፡ አያውቁትም፡ የሚል፡ ታዛቢ፡ አላገኘሁም።

መለስና፡ ደጋፊወቻቸው፡ እንደሚሉት፡ ከሆነ፡ የዚህ፡ አንዱ፡ የተዛብ፡ የእድገት፡ ውጤት፡ የገጠር፡ ሚሊዮኖችን፡ ማምረቱ፡ ነው። ከምሳሌ፡ ውጭ፡ ግን፤ እነዚህን፡ የገጠር፡ ሃብታሞች፡ ፈልጌ፤ የት፡ እንደሚኖሩ፤ የተ፡ እንደሚገኙ፡ ተመራምሬ፡ ልደርስባቸው፡ አልቻልኩም። ምን፡ አልባት፡ ጨረቃ፡ ላይ፡ ይሆኑ? የአሜሪካ፡ ተራድኦ፡ ድርጅት፡ የእርሻ፡ ምርት፡ አለማደጉን፡ ያውቃል። አብዛኛው፡ የምግብ፡ መደጎሚያ፡ የሚጎርፈው፡ ከአሜሪካ፡ መንግስት፡ ነው። የአለም፡ ባንክ፡ የውስጥ፡ ዘገባ፤ “Poverty and well-being in Ethiopia: the role of agriculture agency” ያሳየው፡ መለስ፡ ከሚሉት፡ የገጠር፡ ልማትና፡ የምርት፡ እድገት፡ ይጸረራል። የገጠር፡ ህዝብ፡ የሚተዳደርበት፡ መሬት፡ ባለቤት፡ ካለመሆኑም፡ በላይ፤ መሬት፤ ምርጥ፡ ዘር፤ ብድር፤ ማዳበሪያ፤ ሌላም፡ የአገልግሎት፡ ግብአት፡ (input)፡ ለማግኘት፡ የገዢ፡ ፓርቲ፡ ታዛዥ፡ መሆን፡ አለበት። የአሜሪካ፡ መንግስት፡ ይህንም፡ ያውቃል። የሰብአዊ፡ መብት፡ ድርጅቶች፤ በተለይ፤ (Human Rights Watch)፡ እንዳረጋገጡት፡ ህወሓት፡ የውጭ፡ እርዳታ፡ የሚያዳርሰው፡ በታማኝነት፡ መለኪያ፡ እንጂ፡ ያለ፡ አድሎ፡ የህዝብን፡ ችግር፡ ለመፍታት፤ የግል፡ ክፍሉን፡ አገራዊ፡ ለማድረግ፤ አቅምን፡ ለማገልገል፤ ድህነትን፡ በሙሉ፡ ለማጥፋት፤ አለመሆኑንም፡ ያውቃሉ። የግል፡ ክፍሉ፡ ያለምንም፡ አድሎና፤ ተጽእኖ፡ ካላደገ፡ ዘላቂነት፤ ፍትሃዊነት፤ ያለው፡ እድገት፡ አይኖርም። መቅቅሩ፡ አይለወጥም። ስደት፡ ይቀጥላል።

የህወሓት፡ መሪ፡ እንደሚሉት፡ ከሆነ፡ ኢትዮጵያ፡ የእርሻ፡ ምርቷን፡ በሚያከራ፡ ደረጃ፤ አሳድጋለች። የአለም፡ ባንክ፡ ባለሙያወች፡ እንደሚሉት፡ ከሆነ፡ ግን፡ “ኢትዮጵያ፡ በእርሻ፡ ምርት፡ አስደናቂ፡ እድገት፡ አሳይታለች፡ የሚለው፡ የመንግስት፡ ወሬ።” በምንም፡ ማስረጃ፡ የተደገገ፡ አይደለም። የፈጠራ፡ ወሬ፡ ነው። ማለት፡ ነው። በፈጠራ፡ ወሬ፡ ህወሃትን፡ የሚወዳደር፡ አመራር፡ የትም፡ አይገኝም። አለም፡ ባንክ፡ እንደሚለው፤ በገጠር፡ ብዙ፡ ሚሊዮን፡ የሚቆጠሩ፡ ኢትዮጵያዊያን፡ መሬት፡ አልባ፡ ናቸው። ያላቸውም፡ የተበላ፤ የተበረባረ፤ የተቆራረጠ፤ ከእጁ፡ ወደአፍ፡ የሚሆን፡ መሬት፡ ነው። በገጠር፤ ብዙ፡ ሰወች፡ ይራባሉ። ከስምንት፤ እስከ፡ አስራ-ሶስት፡ ሚሊዮን፡ የሚሆኑት፡ በውጭ፡ የምግብ፡ ድጎማ፡ ይኖራሉ። የሚያሳዝነው፤ ደጋሚወቹ፡ አቅምን፡ በመገንባት፡ ፋንታ፡ ጥግኝነትን፡ የመረጡ፡ ይመስላል። በቅርቡ፡ ቢል፡ ጌትስ፡ “የኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ ከየትኛውም፡ አገር፡ የበለጠ፡ የምግብ፡ እርዳታ፡ ያስፈልገዋል” ያሉት፡ የማያሻማ፡ ድምዳሜ፡ የመንግስቱን፡ ውሸት፡ አጋልጦታል። በተከታታይ፡ በአመት፡ ከ አስራ-አንድ፡ በመቶ፡ ባላነሰ፡ አድጋለች፤ አሁንም፤ እያደገች፡ ነው። የሚለውም፡ የመንግስት፡ ፕሮፓጋንዳ፡ ከዚህ፡ አንጻር፡ መታየት፡ ይኖርበታል። እድገት፡ መኖሩ፡ ባያከራክርም፡ እድገቱ፡ የአብዛኛውን፡ ህይወት፡ እንዳለወጠው፡ ማስረጃው፡ ብዙ፡ ነው። ያለፈው፡ አመት፡ የተባበሩት፡ መንግስታት፡ የህብረተሰብ፡ እድገት፡ መለኪያ፡ (Human Development Index 2011)፤ ኢትዮጵያን፡ ከመቶ፡ ሰማንያ፡ አገሮች፡ መቶ፡ ሰባ፡ አምስተኛ፡ ያደረጋት፡ ለዚህ፡ ነው። ህወሓት፡ ሲፈልግ፡ እየመረጠ፡ አለም፡ ባንክ፤ የተባበሩት፡ መንግስታት፡ የእድገት፡ ድርጅት፡ እድገታችን፡ አመሰገኑ። ሲል፡ የሚፈልገውን፡ ዘገባ፡ መርጦ፤ የማይፈልገውን፡ ትቶ፡ ዋናውን፡ የእድገት፡ መለኪያ፡ እንደሌለ፡ አድርጎ፡ ነው። በማስረጃ፡ መዋሸት፡ የህወሓት፡ ልዩ፡ ተሰጦ፡ ሁኗል፡ ለማለት፡ የሚያስደፍረው፡ ለዚህ፡ ነው። ተደጋግሞ፡ ከተነገረ፡ ውሸት፡ እውነት፡ ይሆናል፡ የሚል፡ ግምት፡ አለው።

እውነቱን፡ በግልጽ፡ እናስቀምጠው። እድገታዊ፡ የሚባለው፡ የህወሓት፡ መንግስት፡ የሚመራበት፡ ስርአት፡ የአንድ፡ አናሳ፡ ዘር፡ ፓርቲን፡ የበላይነት፡ ብቻ፡ የሚያንጸባርቅ፡ ነው። ስለሆነም፤ የታወቁት፡ ተመራማሪ፡ ደሳለኝ፡ ራሃማቶ፡ አንዳሉት፡ ከህወሓት፡ ውጭ፡ ያሉ፡ ሁሉ፡ በእድገት፡ ላይ፡ የመናገር፤ ሃሳብ፡ የማቅረብ፤ የመሳተፍ፤ የመተቸት፤ መብት፡ የላቸውም። መለስ፤ እነዚህን፡ “ኪራይ፡ ሰብሳቢ፡ ስለሆኑ፤ አልሚ”፡ ለመባል፡ የሞራል፡ ብቃት፡ የላቸውም፡ ብለው፡ ደንግገዋል። ኪራይ፡ ሰብሳቢ፡ ማን፡ እንደሆነ፡ በማስረጃ፡ ገልጫዋለሁ። ወደፊትም፡ በማስረጃ፡ የተደገ፡ ትኩረት፡ አቀርባለሁ። የመለስ፡ ድንጋጌ፡ አገር፡ ወለድ፤ ኢትዮጵያዊ፡ የሆኑ፡ ሁሉ፡ የመፍጠር፤ የማምረት፤ የመንቀሳቀስ፤ የመወዳደር፤ ሃብት፡ አግኝተው፤ አገራቸውን፡ የማልማት፡ ሚና፡ እንዳይጫወቱ፤ የሃብታምና፡ መካከለኛ፡ መደብ፡ ለመፍጠር፡ እንዳይችሉ፤ ማነቆ፡ ሁኗል፡ በስልጣን፡ ላይ፡ የመቆየት፡ ጉዳቱ፡ አንዱ፡ መልክ፡ ይህ፡ ነው። መለስ፡ እንደደነገጉት፤ ተቃዋሚወች፤ እድገቱ፡ “ፍትሃዊ፡ አይደለም፤ ሙስናን፡ ያጠናክራል፤ ሰው፡ በሃገሩ፡ ሰርቶ፡ እንዲኖር፡ አያበረታታም”፤ እድገት፡ አለ፤ ግን፡ ዳቦ፡ የለም” ለማለት፡ አይችሉም። ይህን፡ ካሉ፡ ምርጫቸው፡ ወይ፡ ከርቻሌ፤ ወይ፡ ስደት፡ ይሆናል። ተስፋ፡ የቆረጡ፤ በስር አቱ፡ እምነት፡ ስለሌላቸው፡ አማራጭ፡ ሁኖ፡ የሚያዩት፤ ከሃገር፡ መሸሸ፤ ሃሸትን፡ ማሸሸ፤ ወዘተ፡ ሆኗል። ጠቅላይ፡ ሚኒስትር፡ መለስ፡ እድገታዊ፡ መንግስት፡ ብሎው፡ የሚጠሩት፡ ወሳኝ፡ አመራር፡ ጥቅሙ፡ ለአንድ፡ ቡድን፡ መሆኑን፡ የሚያጠነክረው፡ ተወዳዳሪ፡ አለመፈቀዱ፤ የመንጋር፡ መብት፡ አለመኖሩ፤ እውነቱን፡ መናገር፡ አለመቻሉ፡ ወዘተ፤ ነው። የህዝብ፡ ጠበቃና፡ ተወዳዳሪ፡ ቢኖር፤ የቻይና፡ የእድገት፡ ስርአት፡ ያስከተላቸውን፡ አስቃቂ፡ ውጤቶች፡ ማሳየትና፡ የኢትዮጵያን፡ የእድገት፡ መስመር፡ ማረም፡ በተቻለ፡ ነበር።

ለምሳሌ፤ የአካባቢው፡ ውድቅት (massive environmental degradation and social dislocation that threatens sustainability)፤ እያደገ፡ የሄደው፡ በሃብታምና፡ድሃ መካከል፡ ያለው፡ የገቢና፡ የኑሮ፡ ልዩነት፤ የሙሰና፡ ስፋትና፡ ጥልቀት፤ የወጣቱ፡ ትውልድ፡ በመረወች፡ ላይ፡ ያለው፡ አመኔታ፡ እየተናደ፡ መሄድ፤ መልካም፡ የሆኑ፡ የባህል፡ እሴቶች፡ መጥፋት፤ ስርቆት፡ እንደብልጠት፡ ስራ፡ ላይ፡ መዋል፡ ከጥያቄ፡ ላይ፡ ይወድቁና፡ ይታረሙ፡ ነበር። መለስ፤ አመራራቸውን፤ የልማት፡ መሰረታቸውን፡ ጥያቄ፡ ውስጥ፡ የሚያስገባ፡ ትችት፡ ሁሉ፡ አይፈቅዱም። ቢፈቅዱና፡ የእራሳቸውን፡ ህገ፡ መንግስት፡ ስራ፡ ላይ፡ ቢያውሉ፡ ተስፋ፡ ይኖር፡ ነበር። እርሳቸውም፡ ሆኑ፡ ደጋፊዎቻቸው፤ ፖሊሲያቸውን፡ ከእራሳቸው፡ መለየት፡ አልቻሉም። ተቀናቃይ፡ ሁሉ፡ ጠላታቸው፡ አድርገው፡ ስለሚያዩ። ደጋፊዎቻቸውም፡ ጥያቄ፡ አቅራቢዎችን፡ “ግለሰብ፡ (መለስን፡ ማላታቸው፡ ነው)፡ ስለጠላችሁ፡ እንጂ፡ ፍትሃዊ፡ እድገት፡ ስለሌለ፡ አይደልም።” ብለው፡ በጭፍን፡ የሚከራከሩት፡ በዚህ፡ መነጻጸር፡ ስለሚያዩት፡ ነው። በዛሬይቱ፡ ኢትዮጵያ፡ ሰውንና፡ የመንግስት፡ አመራርን፡ ለመለየት፡ አይፈቀዱም። እውነትና፡ ውሸት፡ መለየት፡ ሃጢአት፡ ሁኗል።

በቅርቡ፡ አዲስ፡ አበባ፡ በተካሄደው፡ አለም፡ አቀፍ፡ የኢኮኖሚ፡ ስብሰባ፡ ላይ፡ አንድ፡የቻይና፡ ባለስልጣን፡ ለመለስ፡ የተናገሩት፡ የሚከተለው፡ ነው። “ተማሩ፤ በጭፍን፡ ቻይና፤ ቻይና፡ አትበሉ። ችግሮችን፡ ተገንዝባችሁ፡ ሌላ፡ ውብ (beautiful) አማራጭ፡ ተከተሉ።” ለመለስ፡ ይህ፡ ምክር፡ ዋጋ፡ የለውም። በኢትዮጵያዊነታቸውና፡ በመላው፡ ኢትዮጵያዊያን፡ የመስራት፤ የመፍጠር፤ የማደግ፡ ችሎታ፡ የሚያምኑ፡ አይመስልም። በለውጥ፡ አያምኑም። በቃኝን፡ አይቀበሉም። ስንተት፡ ሰራሁ፡ ብለው፡ ለመናገር፡ አይችሉም። እንዲያውም፤ ሌላውን፡ ማንበርከክ፤ ሰብነቱን፡ መግራፍ፡ ይቀድማቸዋል። ፈላጭ፤ ቆራጭ፡ መሆናቸውን፡ ከዚህ፡ ልንማር፡ እንችላለን። ስለዚህ፤ ካለፈው፡ ስህተት፡ ለመማር፡ የሚችሉ፤ ለህዝብ፡ ጉቀት፡ ያላቸው፤ የሌለውን፡ ፍትሃዊ፡ እድገት፡ አለ። የሚሉ፤ ህዝብ፡ እየተራቡ፡ አልተራቡም። የሚሉ፤ ወዘተ፤ ጠባብ፡ ብሄርተኛ፡ መሪ፡ በአለም፡ መሪዎች፡ የምግብ፡ ዋስትና፡ ውይይት፡ ላይ፡ ለመገኘት፡ የሞራል፡ ብቃት፡ ሊኖራቸው፡ አይችልም። በሃያ፡ አንድ፡ አመታት፡ ያላሳዩትን፡ የእርሻ፡ ምርት፡ ውጤት፡ መለስ፡ እንዴትና፡ በምን፡ ተአምር፡ በሚቀጥሉት፡ አምስት፡ አመታት፡ ለኢትዮጵያ፡ ሕዝብ፡ እንደሚያጎናጽፉት፡ ለእኔ፡ እንቆቅልሽ። ነው። ሌላው፤ የአንድ፡ አገር፡ መሪ፡ ከሃገሩ፡ ህዝብ፡ የበለጠ፡ የውጭ፡ ለጋሾችን፤ ሃብታሞችን (donors and investors)፡ ሲያቀርብ፡ በእራሱ፡ ህዝብ፡ አይተማመንም። ማለት፡ ነው።

በህዝብ፡ የመስራት፤ የመፍጠር፤ የማምረት፡ ሃይል፡ የሚያምን፡ መሪ፤ የሃሩን፡ አምራች፡ ገበሬ፡ አቅም፡ ይገናባል፡ እንጂ፡ ሳውዲ፡ ስታር፤ ካሩቱሪ፤ አርሰው፡ ይመግቡኛል። ብሎ፤ በውጭ፡ የትርፍ፡ አምራች፡ አይመካም፤ አገሩን፡ ዘርፎ፡ ለዘራፊ፡ አይዳርግም። ለዚህም፡ ጭምር፡ ነው፡ ሁኔታው፡ ከቀጠለ፡ ድሃው፡ ሆነ፡ መካከለኛ፡ መደብ፤ አገር፡ ወለድ፡ ከበርቴ፡ ሆነ፡ የተማረው፡ የሰራ፡ እድል፡ የሌለው፡ ወጣት፡ መብቱን፡ የሚያስከብርበት፡ መንገድ፡ መፈለግ፡አለበት፡ ለማለት፡ መድፈር፡ ያለብን። እኛ፡ ካልበርታን፡ ማንም፡ የውጭ፡ ሃይል፡ መብታችን፤ ነጻነታችን፤ ክብራችን፡ ሊያጎናጽፈን፡ አይችልም። ክብራችን፡ ለመጎናጸፍ፡ የምንችለው፡ “የልዩነት፡ ኮፍያ/ባርኔግ” አንግሸን፡ ሳይሆን፡ ተቻችለን፤ ተከባብረን፤ ለአንድ፡ አገር፤ ለአንድ፡ ህዝብ፤ ለአንድ፡ አላማ፡ በአንድነት፡ ስንቆም፡ ብቻ፡ ነው። አብረን፡ ከቆምን፡ ኢትዮጵያ፡ ሃብታምና፡ ዘመናዊ፡ እንደምትሆን፡ አልጠራጠርም።

ይቀጥላል፡

June 5, 2012